

Katowice, 30 października 2023 r.

dr hab. Rajmund Tomik prof. AWF Katowice
Akademia Wychowania Fizycznego im. J. Kukuczki
w Katowicach
Katedra Prozdrowotnej Aktywności Fizycznej i Turystyki

Recenzja pracy doktorskiej autorstwa mgr. Shuai Guo
„Poza zdrową aktywnością fizyczną – społeczno-kulturowe postawy wobec
ciała a poziom zaangażowania w aktywność fizyczną młodzieży wychowanej
w kulturach azjatyckich i europejskich: porównanie chińsko-polskie”

promotor: prof. dr hab. Bernadetta Izydorczyk

Praca autorstwa mgr. Shuai Guo stanowi zbiór opublikowanych i powiązanych tematycznie trzech artykułów naukowych zatytułowanych „Poza zdrową aktywnością fizyczną – społeczno-kulturowe postawy wobec ciała a poziom zaangażowania w aktywność fizyczną młodzieży wychowanej w kulturach azjatyckich i europejskich: porównanie chińsko-polskie”. Zagadnienia związane z porównaniem międzykulturowym są niezmiernie rzadkie w literaturze nauk o kulturze fizycznej. Niewątpliwie fakt prowadzenia w Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku postgraduate studies „Start for Ph.D. Sport and Fitness Sciences” sprzyja możliwością prowadzenia takich badań, co niewątpliwie wzbogaca dorobek nauk o kulturze fizycznej w Polsce.

Praca promocyjna podlegająca niniejszej ocenie obejmuje monotematyczny cykl publikacji naukowych, składający się z trzech artykułów. Podlegająca ocenie rozprawa doktorska to 87-mio stronowy wydruk składający się z następujących części:

1. Wykaz publikacji naukowych składających się na rozprawę doktorską.
2. Abstract (j. angielski) i Streszczenie.
3. Krótki opis rozprawy doktorskiej przedstawiony w spójnej tematycznie formie.
4. Problem pracy, pytania i hipotezy badawcze.
5. Procedura badań.
6. Główne wyniki i wpływające z nich wnioski.
7. Bibliografia.
8. Spis tabel.

9. Spis rysunków.
10. Oświadczenie współautorów publikacji.
11. Życiorys.
12. Wydruki publikacji wchodzących w skład rozprawy doktorskiej.

Na zbiór opublikowanych i powiązanych tematycznie trzech artykułów naukowych składają się następujące pozycje:

1. Guo, S., Izydorzyc, B., Lipowska, M., Kamionka, A., Lizińczyk, S., Sajewicz-Radtke, U., Radtke, B. M., Liu, T., & Lipowski, M. (2023). Socio-cultural attitudes toward the body as a predictor of motivation for physical activity in young people brought up in Asian and European culture Chinese-Polish comparison. *BMC Sports Science, Medicine and Rehabilitation*, 15(1), 52.
2. Guo, S., Izydorzyc, B., Lipowska, M., Lizińczyk, S., Kamionka, A., Sajewicz-Radtke, U., Radtke, B. M., Liu, T., & Lipowski, M. (2023). Sociocultural predictors of obligatory exercise in young men: A Polish-Chinese comparison. *Frontiers in Psychiatry*, 14, 589.
3. Guo, S., Kamionka, A., Izydorzyc, B., Lipowska, M., Lizinczyk, S., Radtke, B. M., Sajewicz-Radtke, U., & Lipowski, M. (2023). The mediating role of eating attitudes in sociocultural attitudes toward the body in predicting obligatory exercise among young people: a Polish and Chinese comparison. *Nutrients*, 15(4), 952.

Wszystkie prace zostały opublikowane w czasopismach posiadających wskaźnik Impact Factor, a ich łączna wartość bibliometryczna wynosi 340 pkt. MEN i 14,52 IF. W oświadczeniu, podpisanym przez współautorów, Doktorant – pierwszy autor wszystkich publikacji, o 60-cio procentowym wkładzie własnym w powstanie wszystkich artykułów – deklaruje, że jej wkład w powstanie tych publikacji polegał na: zebraniu danych, analizie statystycznej, interpretacji uzyskanych wyników, przygotowaniu rękopisu, przeglądzie literatury. Projekt badawczy został zaakceptowany przez Komisję Bioetyczną Instytutu Psychologii Uniwersytetu Gdańskiego.

Uznaję, że wkład Autora w powstanie zbioru prac oraz bibliometryczna wartość czasopism, w których zostały one opublikowane uzasadnia potraktowanie powyższych publikacji, jako rozprawę doktorską prezentującą ogólną wiedzę teoretyczną Kandydata w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej. Autor wykazała się umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy badawczej.

Ocena poszczególnych części dysertacji

Część „Krótki opis rozprawy doktorskiej przedstawiony w spójnej tematycznie formie” rozpoczyna się od przeglądu literatury dotyczącej wpływu aktywności fizycznej na zdrowie oraz motywacji do aktywności fizycznej. Wykorzystano aktualne opracowania i wyniki badań oraz przywołano najnowsze rekomendacje Światowej Organizacji Zdrowia (World Health Organization 2020 guidelines on physical activity and sedentary behaviour). Zaskakująca, ale i interesująca jest ostatnia część wprowadzenia teoretycznego „Uzależnienie do aktywności fizycznej” zagadnienie rzadko spotkane w polskiej literaturze zostało dostrzeżone jednak przez kilku badaczy w literaturze światowej. Część tą kończą rozważania dotyczące różnic międzykulturowych pod wpływem globalizacji i industrializacji oraz standardów estetycznych krajów azjatyckich i europejskich, mające znamiona uzasadnienie podjęcia prezentowanych problemów badawczych.

W części „Problem pracy, pytania i hipotezy badawcze” scharakteryzowano główny cel badań, jakim było poszukiwanie specyfiki kulturowej relacji pomiędzy podejmowanie aktywności fizycznej a społeczno-kulturowe podejście do ciała na podstawie badań respondentów z Polski i Chin. Uszczegółowieniem celu badawczego, były pytania dotyczące: związku pomiędzy społeczno-kulturowymi postawami wobec ciała a aktywnością fizyczną podejmowaną przez młodzież z Polski i Chin (pytanie 1), związku pomiędzy tymi postawami a uzależnieniem od aktywności fizycznej tej grupy (pytanie 2). Pytanie 3. dotyczyło relacji pomiędzy motywacją do aktywności fizycznej i postawami żywieniowymi kształtujących zmienne pomiędzy społeczno-kulturowymi postawami wobec ciała a obowiązkowymi ćwiczeniami wśród młodych ludzi w Polsce i Chinach. Odpowiedź na pierwsze pytanie zawiera artykuł 1. Na dwa kolejne artykuły 2 i 3. Dodatkowym wyjaśnieniem procedury badawczej jest rycina obrazująca teoretyczny model zmiennych badawczych. Całość jest spójna, jasno precyzująca założenia koncepcyjne projektu badawczego. W części tej nie zawarto jednak hipotez badawczych, o których wspomniano w tytule tej części dysertacji.

W opisie „Procedury badań” zawarto informacje, że badania przeprowadzono w miastach akademickich w Polsce (Kraków i Gdańsk) oraz w Chinach (Pekin i Zhengzhou). Opisano również procedurę doboru badanych, którzy wypełniali ankietę internetową. W dalszej części „Osoby badane” scharakteryzowano kryteria włączenia do badań, liczebność badanych poszczególnych frakcji populacji wraz z informacją o rezygnacji z części kwestionariuszy. Podano też średnie wartości Body Mass Index. W mojej ocenie opisy i kolejne liczebności są dojść zawile podane i trudno się zorientować ile kwestionariuszy

badawczych z poszczególnych krajów poddano analizie statystycznej. Ułatwieniem byłaby zbiorcza tabela zawierająca liczbę badanych w poszczególnych frakcjach. Uwaga dotyczy jednak samej dysertacji, bo problem ten nie występuje w artykułach. Po drugie należy wyraźnie widzieć istotne ograniczenia jakimi są stosunkowo niewielka jak na badania sondażowe liczba badanych dzielona na cztery frakcje populacji oraz dobór respondentów – nie losowy. Nie dyskwalifikuje to pracy, ale warto powtarzać, że wnioskowanie dotyczy badanych, nie zaś populacji generalnej.

Kolejna część „Narzędzia badawcze” to charakterystyka czterech kwestionariuszy zastosowanych w prezentowanych badaniach. Są to:

- Sociocultural Attitudes Toward Appearance Questionnaire 3 (SATAQ 3).
- Inventory of Physical Activity Objectives (IPAO).
- Obligatory Exercise Questionnaire (OEQ).
- Eating Attitude Test (EAT-26).

Narzędzia te są zaczerpnięte z literatury, ale Autor szczegółowo opisał procedurę uzyskania właściwej wersji językowej i postępowanie walidacyjne wraz z wielkością wskaźnika rzetelności alfa Cronbach’a. Ta część jest bardzo dogłębnie opracowana, dobór i sposób wykorzystania zastosowanych kwestionariuszy nie może budzić zastrzeżeń. Zastosowane w pracy narzędzia analizy statystycznej scharakteryzowane w części „Metody statystyczne” dobrano trafnie, pozwalają one na weryfikację poprawności postawionych hipotez badawczych.

Podsumowując część metodologiczną uznaję, że sformułowany przez Doktoranta cel pracy, postawione pytania badawcze, wykorzystane narzędzia badawcze i zastosowana procedura badawcza są trafne i pozwalają na analizę uzyskanych wyników badań. Kwestionariusze charakteryzują się wysokimi wskaźnikami rzetelności. Liczba badanych jest wystarczająca dla prowadzenia analiz statystycznych. Opis metod i technik badawczych jest szczegółowy i umożliwia replikowanie badań, przez osoby tym zainteresowane. Zastosowane narzędzia analizy statystycznej zostały dobrane właściwie, pozwalają one na ocenę istotności różnic pomiędzy zmiennymi i znalezienie ewentualnych zależności.

Kolejną częścią dysertacji jest rozdział „Główne wyniki i wypływające z nich wnioski”. Dokonano tu weryfikacji 7 hipotez badawczych postawionych w trzech kolejnych artykułach. Dla ilustracji wyników analiz statystycznych wykorzystano tabele oraz ryciny. Układ tej części jest przejrzysty i przekonuje, że trzy artykuły będące przedmiotem oceny

stanowią spójny i jednotematyczny cykl składający się na realizację celu badań. Konstrukcja prezentacji wyników badań przedstawia się następująco:

1. Postawy społeczno-kulturowe wobec ciała i aktywności fizycznej młodych Polaków i Chińczyków.
 - Związek między społeczno-kulturowymi postawami wobec ciała a motywacją do aktywności fizycznej młodych ludzi w Polsce i Chinach.
 - Porównanie czynników predykcyjnych rozwoju motywacji do aktywności fizycznej u młodych kobiet i mężczyzn z Polski i Chin.
2. Postawy społeczno-kulturowe wobec ciała a uzależnienie od aktywności fizycznej młodych Polaków i Chińczyków.
 - Podobieństwa i różnice w socjokulturowym podejściu młodych Polaków i Chińczyków do ciała i obowiązkowych ćwiczeń.
 - Związek między społeczno-kulturowymi postawami wobec ciała a obowiązkową aktywnością fizyczną młodych ludzi w Polsce i Chinach.
3. Mediatorująca rola motywacji do aktywności fizycznej i postaw żywieniowych pomiędzy społeczno-kulturowymi postawami wobec ciała a obowiązkowymi ćwiczeniami wśród młodzieży polskiej i chińskiej.
 - Podobieństwa i różnice w postawach żywieniowych młodych Polaków i Chińczyków.
 - Mediacyjna rola motywacji do aktywności fizycznej pomiędzy społeczno-kulturowymi postawami wobec ciała a obowiązkiem ćwiczeń wśród młodych mężczyzn z Polski i Chin.
 - Mediacyjna rola postaw żywieniowych pomiędzy społeczno-kulturowymi postawami wobec ciała a obowiązkowymi ćwiczeniami wśród młodych mężczyzn z Polski i Chin.

W większości przypadków znaleziono silne związki pomiędzy badanymi zmiennymi, Autor potrafił je trafnie zinterpretować właściwie rozumiejąc siłę związków statystycznych i istotność wpływu czynnika na czynnik. Porównuje wyniki uzyskane przez respondentów z poszczególnych krajów oraz wyniki względem płci badanych. Szczególnie zainteresowała mnie analiza związku pomiędzy społeczno-kulturowymi postawami wobec ciała a motywacją do aktywności fizycznej młodych ludzi w Polsce i Chinach, która jest przedmiotem analiz drugiej hipotezy badawczej, a ilustrowana jest w tab. 2. Czy Autor, który reprezentuję jedną z badanych narodowości, a z racji studiów doktorskich zetknął się z narodowością drugą mógłby w trakcie publicznej obrony pracy doktorskiej wyjaśnić z czego wynikają takie

wyniki. Jakie są najistotniejsze motywy podejmowania aktywności fizycznej respondentów z Polski, a jakie respondentów z Chin?

Wysoko oceniam kolejną część dysertacji „Ograniczenia i przyszłe kierunki”. Autor dostrzega tu ograniczenie dotyczące liczebności respondentów, o którym wspomniałem przy ocenie części „Osoby badane”. Słusznie dostrzegł on możliwości kontynuacji prezentowanego projektu:

„(...) niniejsze badanie umożliwiają rzadką, a nawet wyjątkową okazję do porównania dwóch różnych kultur i ukazują międzykulturowe różnice w rozpatrywanych relacjach. Przyszłe badania powinny przeprowadzić dodatkowe porównania międzykulturowe, aby zidentyfikować dalsze czynniki uniwersalne postawy społeczno-kulturowe wobec ciała kojarzone z niezdrową aktywnością fizyczną (obowiązkowe ćwiczenia) u młodych ludzi oraz czynniki, które dotyczą tylko określonych kultur” s. 32.

Mam nadzieję, że tak się stanie.

Opis badań kończą „Wnioski”, Doktorant w pięciu punktach odniósł się do kolejnych zagadnień badawczych. Jestem nieco zawiedziony, że ograniczył się do powtórzenia uzyskanych wyników (choć przyznaję, że zrobił to bardzo jasno, bez odwoływania się do liczb, a jedynie przedstawiając ich właściwą interpretację), warto by w każdym z tych wniosków pokusić się o refleksję ekspercką z czego uzyskane dane wynikają, jaka jest przyczyna takich, a nie innych rezultatów.

Podsumowując uznaję, że wyniki badań przedstawiono w sposób jasny, z wyeksponowaniem najważniejszych wyników analizy statystycznej. Terminologia użyta w pracach jest poprawna, charakterystyczna dla nauk o kulturze fizycznej. Zarówno tabele, jak i ryciny są czytelne, uniknięto zbędnych powtórzeń. Opis wyników jest trafny i ułatwia zrozumienie ilustrowanych wyliczeń. Doktorant wyniki badań własnych konfrontuje z zagranicznymi, aktualnymi pracami naukowymi, ich dobór jest właściwy, a Autor wykazał się umiejętnością naukowej refleksji nad wynikami badań własnych.

W „Bibliografii” zgromadzono liczne publikacje związane z prezentowanym problemem badawczym. Są to głównie artykuły z czasopism anglojęzycznych, najczęściej wydane w ostatnich latach.

Konkluzja końcowa

Przedstawiona do recenzji praca doktorska autorstwa mgr. Shuai Guo stanowi zbiór opublikowanych i powiązanych tematycznie trzech artykułów naukowych zatytułowanych „Poza zdrową aktywnością fizyczną – społeczno-kulturowe postawy wobec ciała a poziom zaangażowania w aktywność fizyczną młodzieży wychowanej w kulturach azjatyckich i europejskich: porównanie chińsko-polskie” spełnia wymogi merytoryczne zawarte w stosownych przepisach prawnych. Przedmiotem rozprawy doktorskiej jest oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, a zbiór powiązanych tematycznie artykułów składający się z trzech publikacji wykazał, że Autor posiada wymaganą wiedzę teoretyczną związaną z naukami o kulturze fizycznej.

Wnioskuje do Rady Naukowej Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku o dopuszczenie Kandydata do publicznej obrony rozprawy doktorskiej.